

Міністерство культури України
Міністерство освіти і науки України
Київський національний університет культури і мистецтв
Академічне товариство ім. М. Балудянського
Інститут економіки та управління у нафтогазовому комплексі Івано-
Франківського національного технічного університету нафти і газу
Донецький державний університет управління
Інститут проблем конкуренції

**ЕКОНОМІКО-КУЛЬТУРОЛОГІЧНЕ
ПОЗИЦІОНУВАННЯ УКРАЇНИ В СВІТОВОМУ
ГЛОБАЛІЗОВАНОМУ ПРОСТОРИ**

II Міжнародна науково-практична конференція

21-23 лютого 2017 року

Кошице - 2017

УДК 304:33 (477 + 100) (063)
Е 30

Е Економіко-культурологічне позиціонування України в світовому глобалізованому просторі : матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (м. Кошице, 21-23 лютого 2017 р.). – Кошице, 2017. – 204 с.

*Реєстрація Міністерства освіти і науки України.
Лист № 1/9-125 від 06.03.2017*

Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції «Економіко-культурологічне позиціонування України в світовому глобалізованому просторі» містять основні результати наукових досліджень вітчизняних вчених щодо питань економіки сталого розвитку; сучасних проблем і перспектив розвитку менеджменту; інноваційної сфери економіки; технології контролінгу в управлінні; української художньої культури; культурологічних питань; функціонування невиробничого сектору економіки; економіко-математичного моделювання та інформаційних технологій в наукових дослідженнях, культурі, мистецтві, освіті.

Матеріали будуть корисними для наукових та практичних працівників, керівників підприємств, викладачів вищої школи, аспірантів, магістрантів, студентів.

© Київський національний університет культури і мистецтв, 2017
© Академічне товариство ім. М. Балудянського, 2017
© Інститут економіки та управління ІФНТУНГ, 2017
© Донецький державний університет управління, 2017
© Інститут проблем конкуренції, 2017

Список використаних джерел

1. Ансофф И. Стратегическое управление. – М., 1989. – 519 с.
2. Економіка підприємства: Підручник / За заг. ред. С.Ф. Покропівного. – К.: КНЕУ, 2003.
3. Кошелупов І.Ф. Програми підвищення конкурентоспроможності організацій/ І.Ф. Кошелупов // Вісник соціально-економічних досліджень. – 2012. – Випуск 1 (44). – С. 219-225.
4. Теоретичні основи конкурентної стратегії підприємства : Монографія / Харківський національний економічний університет; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Ю.Б.Іванова, д-ра екон. наук, проф. О.М.Тищенко. – Х.: ВД "ІНЖЕК", 2006. – 384 с. – Бібліогр.: С. 371-382.
5. Фасхиев Х.А., Попова Е.В. Как измерить конкурентоспособность предприятия? // Маркетинг в России и за рубежом. – 2003. – № 4 (36). – С. 53–68.

Дятлова В.В., д-р екон. наук, професор
Сушина М.О.

Донецький державний університет управління
м. Маріуполь, Україна

СИСТЕМНИЙ ПІДХІД У ПРОЕКТУВАННІ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ СТРУКТУРИ УПРАВЛІННЯ ЗЕД ПІДПРИЄМСТВА

Науково обґрунтоване проектування організаційної структури управління підприємством є актуальним завданням з точки зору ефективного його функціонування в умовах жорсткої конкуренції. Як показує сучасна практика, формування ефективної структури управління, яка мобільно і за короткі терміни реагувала б на зміни як на зовнішньому, так і внутрішньому ринках збуту продукції, є проблемою багатьох підприємств.

Не зважаючи на той факт, що структура системи управління підприємством вважається найконсервативнішим її аспектом, у системі зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД) структурні параметри змінюються дуже динамічно, що вимагає застосування спеціальних підходів і методів до вдосконалення організаційної структури управління ЗЕД великого промислового комплексу.

Вагомий внесок у наукове вирішення проблеми проектування та розвитку організаційних структур управління внесли зарубіжні вчені – М. Вебер, Д. Гібсон, П. Друкер, Ж. Ламбен, А. Минтцберг, Т. Питер, Р. Уотермен, А. Хоскінс. та ін. У працях українських вчених Л. Базилевича [1], Л. Бондарчука [2], Г. Дроздової [3] та ін. розглядаються питання використання сучасних видів організаційних структур управління на вітчизняних підприємствах, взаємодії стратегії розвитку та організаційної структури, характерних помилок при проектуванні організаційних структур.

До останнього часу наукові розробки у сфері проектування організаційної структури управління ЗЕД зводилися в основному до розроблення окремих рекомендацій по внутрішній структурній перебудові відділу або департаменту, що займається зовнішньоекономічною діяльністю в рамках підприємства. Проте, як показує практика функціонування крупних вітчизняних і зарубіжних підприємств, у міру їх ускладнення (зростання кількості складових елементів і зв'язків із зовнішнім середовищем), посилюється також вплив емерджентних явищ, заснованих на взаємодії всіх цих елементів.

У результаті, не дивлячись на достатньо обґрунтовані структурні зміни в управлінні ЗЕД, підприємства не одержують очікуваного підвищення її ефективності внаслідок того, що вдосконалена структура вимушена функціонувати в рамках загальної організаційної структури управління, яка не зазнала ніяких змін. Це підтверджує той факт, що зміни, які відбуваються з об'єктами досліджень, вимагають сьогодні застосування інших не тільки змістовних, але й формальних аспектів методології їх дослідження. Такою методологією є системний підхід, який передбачає вивчення об'єкту, як єдиної системи, що складається з підсистем і одночасно як підсистеми систем вищого рівня.

Системний підхід до проектування (вдосконалення) організаційних структур підприємств, у тому числі і структури управління ЗЕД, припускає,

перш за все, облік зовнішніх і внутрішніх чинників оточення організації, причому в їх динамічному розвитку і зміні.

З погляду системного підходу [4], чинники, що роблять вплив на розробку організаційних структур, носять взаємозв'язаний ситуативний характер, і їх звичайно ділять на чотири групи:

- 1) технологія роботи організації;
- 2) стан зовнішнього середовища;
- 3) стратегічний вибір керівництва організації відносно її цілей;
- 4) поведінка працівників організації.

Проте слід зазначити, що даний перелік доцільно доповнити ще однією складовою – розміром організації. Цей чинник дозволяє стосовно проектування організаційної структури управління ЗЕД визначити необхідні межі цієї служби і її розмір в рамках загальної структури управління. Окрім цього, необхідно логічно визначити, який з перерахованих чинників робить найбільший вплив на ефективність проектування структури управління, тобто є «структуроформуючим» і отже вимагає первинного, і глибшого детального опрацювання. Пошук і формулювання «системоформуючого», а в нашому випадку «структуроформуючого» чинника, є обов'язковим положенням для всіх видів і напрямів системного підходу. Важливо також виявити ступінь впливу інших вказаних чинників на ефективність функціонування і проектування організаційних структур управління.

Інші чинники, що роблять вплив на проектування організаційної структури управління, такі як стан зовнішнього середовища і поведінка працівників, розглядаються окремими ученими як важливими, але не «структуроформуючими».

Отже, залишається аналітичним і логічним шляхом з'ясувати який з трьох чинників (розмір, технологія або стратегія) є «структуроформуючим» і визначити градацію інших, в процесі проектування організаційної структури управління підприємства, у тому числі і ЗЕД.

Як зазначалося вище, ефективність організаційної структури управління ЗЕД крупних зарубіжних і вітчизняних промислових підприємств, необхідно розглядати в рамках загальної оргструктури управління підприємства. У свою чергу, загальна структура управління повинна враховувати особливості будови і функціонування господарської структури, яка визначає склад і взаємозв'язки підрозділів основного, допоміжного, а також непрофільних виробництв підприємства. Тобто, технологія роботи (наявність виробничо – синергетичних відповідностей між різними вироблюваними продуктами) повинна бути структуроформуєчим чинником при проектуванні загальної структури управління, а в рамках її, і структури управління ЗЕД промислового підприємства.

Після того, як на основі наявності виробничо-синергетичних відповідностей продукти зібрані в групи, необхідно на їх основі спроектувати загальну структуру, а в рамках її і структуру управління з виділенням підрозділів, відділів і бізнес – одиниць, які займатимуться просуванням продуктів на ринок. Далі, з урахуванням особливостей динаміки зовнішнього середовища підприємства, доцільно визначити тактичні і стратегічні пріоритети у області просування на ринок кожного виду продукції.

Зрештою, зіставивши ринкові тенденції, стратегію і величину експортно – імпорتنих операцій по окремому продукту або групі, визначається доцільна розмірність і місце служби, що займається зовнішньоекономічною діяльністю. Здійснюється підбір і розстановка в ній персоналу.

Таким чином, застосування системного підходу при проектуванні організаційної структури управління зовнішньоекономічною діяльністю є науково обґрунтованим і на практиці основоположним.

Список використаних джерел

1. Базилевич Л.А. Комплексный критерий оценки качества организационной структуры / Л.А. Базилевич // Количественные методы анализа и синтеза структур организационных систем. – М.: МНИИПУ, 1983. – 180 с.

2. Бондарчук Л.В. Удосконалення організаційної структури підприємства в системі ефективного менеджменту персоналу / Л.В. Бондарчук // Вісник Хмельницького національного університету, 2009. – № 1. – С. 41-45.

3. Дроздова Г.М. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності підприємства: навч. посіб. для вузів / Г.М. Дроздова. – Київ: ЦУЛ, 2002. – 171 с.

4. Мильнер Б.З. Системный подход к организации управления / Б.З. Мильнер, Л.И. Евенко, В.С. Рапопорт. – М.: Экономика, 1983. – 224 с.

Заїчко І.В., ст. викладач
Київський національний університет культури і мистецтв
м. Київ, Україна

МАКРОЕКОНОМІЧНЕ РЕГУЛЮВАННЯ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ

Важливу роль для розвитку національної економіки країни, відіграє макроекономічне регулювання. З його допомогою та інструментів бюджетної політики відбувається позитивна або негативна дія на відтворювальний процес і з одного боку, через систему його прибутків, а з іншого боку, через систему витрат.

Держава забезпечує досягнення своїх цілей і використовує власні можливості за допомогою органів влади, посадовців, представників законодавчої, виконавчої і правової гілок влади. Економічний розвиток з макроекономічної точки зору, що цікавить нас, виражається в динаміці об'ємів ВВП, виробництва, рівнів цін, зайнятості і тому подібне. Внутрішня структура системи макроекономічного регулювання не може бути незмінною на різних етапах і в різних умовах розвитку. Вона визначається конкретними історичними умовами і чинниками розвитку країни. Функціонування сучасної економіки свідчить про появу проміжних, перехідних форм регулювання, елементів ринкового саморегулювання, що є формою взаємовигідного співіснування прямого і непрямого державного способів регулювання.